

Llegendes Medievals

Codi: 103367

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	3	0
2501818 Estudis de Francès i Català	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0
2502533 Estudis Francesos	OT	3	0
2502533 Estudis Francesos	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Antoni Rossell Mayo

Correu electrònic: Antoni.Rossell@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

L'assignatura ofereix una introducció a les Llegendes medievals dels segles XI i XIV, en les diferents llengües romàniques i en la llengua llatina medieval.

Fonamentalment, l'assignatura aprofundeix en el comentari de textos literaris medievals, amb l'objectiu de familiaritzar l'estudiant amb els temes literaris essencials i amb els personatges més importants de la literatura medieval.

L'estudiant haurà d'haver assimilat i incorporat les llegendes medievals que configuren el patrimoni literari de la cultura romànica medieval.

L'estudiant ha d'estar familiaritzat amb les tradicions literàries medievals en diferents llengües romàniques i la llengua llatina medieval.

L'estudiant ha de portar a terme comentaris orals i escrits de textos llegendaris medievals i conèixer la bibliografia bàsica.

Competències

Estudis de Francès i Català

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Francès

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.

- Estudi comparat i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Analitzar des d'una perspectiva contrastiva i pluricultural les diferents literatures romàniques medievals.
- Demostrar que coneix les primeres literatures europees en llengües romàniques medievals.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Establir les pautes de definició dels gèneres literaris medievals a partir de la seva naturalesa oral o escrita.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar conceptualment una obra de la matèria en qüestió.
2. Analitzar documents literaris medievals orals i escrits.
3. Analitzar les literatures romàniques en el seu context social, religiós i polític.
4. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
5. Descriure els primers monuments lingüístics i literaris medievals.
6. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
7. Expressar-se en la llengua estudiada, oralment i per escrit, utilitzant el vocabulari i la gramàtica de manera adequada.
8. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
9. Identificar i analitzar textos originaris de la tradició literària europea.
10. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
11. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
12. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
13. Mantenir una conversa adequada al nivell de l'interlocutor.
14. Participar en els debats orals realitzats a l'aula de manera crítica i utilitzant el vocabulari de la disciplina.
15. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
16. Ser capaç de definir els gèneres literaris medievals.
17. Ser capaç de realitzar una anàlisi comparativa i pluricultural de les diferents literatures romàniques medievals.

Continguts

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

-Del mite a la llegenda dins el món literari romànic. Un ventall de cultures i la seva confluència i assimilació.

-La tradició clàssica en la literatura europea medieval. El món pagà i la tradició cristiana. Les contradiccions propedèutiques, ideològiques i religioses.

-La tradició religiosa i les llegendes: Les Vides de Sants i el gènere èpic.

-Els bestiaris: Antropomorfisme i zoomorfisme. Interpretació, simbologia i representació.

-Història medieval i context llegendari: Punts d'inflexió, de la Bíblia a les croades.

-Les llegendes i els gèneres literaris romànics medievals: La transferència d'herois i llegendes entre gèneres. Els intragèneres. Herois i demiurges.

-Els personatges femenins en les llegendes medievals.

-Llegendes èpiques: Rotllà, Olivier i Carlemany. La Chanson de Roland. Del fet històric a la llegenda. El Pèlerinage de Charlemagne: Herois fora de context. Orígens de la llegenda i la seva formació. Les reliquies i els Gabs. Raoul de Cambrai. La llegenda de Renaut de Montauban i la Chanson des quatre fils Aymon. El Çid, la gesta, el cantar, la història dins la historiografia castellana. La llegenda del Çid dins el romancer. Les Sagas nòrdiques.

-El roman (la novel·la). La matèria de Bretanya, entre l'oralitat i la literatura. Fonts cronístiques en llengua llatina, llegendes i tradicions cèltiques. Una escriptura femenina: Els lais de Maria de França. La llegenda de Tristany i la tradició europea.

-La "matèria" artúrica i la tradició literària medieval. El rei Artús i els cavallers de la Taula Rodona, del món llatí medieval al món aristocràtic medieval. El component ètic i propedèutic. Els Mabinogion, la tradició oral i el travassament llegendari. Chrétien de Troyes. La llegenda del "Sant Graal", paganisme i cristianització d'una llegenda: Robert de Boron. Interpretacions esotèriques i interpretacions simbòliques. El Graal medieval en la cultura contemporània: Literatura, música i cinema.

-El roman antic: Eneas, Alexandre i els herois troians. L'adaptació medieval novelesca de la tradició clàssica: L'ètica i l'amor cortès, herois èpics i herois de roman. El roman eròtic i el personatge femení dins l'"amor cortès": El Roman de Flamenca i la tradició èpica i trobadoresca. Intertextualitat i interpretació.

-Les llegendes de la lírica trobadoresca: els trobadors, herois i protagonistes. Les vidas dels trobadors i les razos. Guilhem d'Aquitània i l'aristocràcia culta i prepotent. Jaufré Rudel i el peregrinatge d'amor. Peire Vidal, trobador, ironia i comunicació. Guilhem de Cabestanh, la incompatibilitat entre l'"amor cortès" i el matrimoni. Guilhem de Berguedà i el cinisme portat a l'extrem.

Feminitat i univers llegendari a la literatura gallego-portuguesa. La individualitat femenina i l'especificat d'un gènere: Cantigas d'amigo.

Les llegendes medievals a les Cantigas d'Alfonso X

Fabliaux: Procacitat i escatologia. Llegenda o tradició popular, el reflex d'una societat medieval.

Biografia, llegenda i individualitat: Ricard Cor de Lleó, Pere Abelard, Leonor d'Aquitània, Hildegarda de Bingen, Alfons X, Oswald von Wolfenstein.

La interpretació i l'adaptació moderna de les llegendes medievals. El cinema, la música i la novel·la.

Metodologia

Curs teòric-pràctic.

Aprenentatge interdisciplinari, de comentari i interpretació de textos medievals.

Anàlisi textual i comparació entre textos de diferents tradicions literàries i lingüístiques.

Recerques bibliogràfiques, consulta d'edicions crítiques i comparació entre obres i edicions per millorar la seva capacitat de comprensió lectora de textos literaris medievals.

Especial esment en la comprensió de l'àmbit romànic quant a la construcció d'un espai cultural europeu medieval previ a les literatures nacionals romàniques

Exercicis pràctics de correcció i autoavaluació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi d'un text llegendari romànic i comparació amb els diferents àmbits culturals i lingüístics	30	1,2	
Tipus: Supervisades			
Recerca bibliogràfica sobre un dels temes del programa i exposició comentada	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
ACTIVITAT INTERDISCIPLINÀRIA DE RECERCA ENTRE ESTUDIANTS	30	1,2	

Avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades a través d'examen, treballs individuals i/o en grup, comentaris de text i presentacions.

-Mòdul de lliurament de treballs: en aquest mòdul s'avaluaran un o més treballs amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50%.

-Mòdul de presentacions de textos a l'aula, amb un pes global aproximat d'entre el 20% i el 40%.

-Mòdul de prova escrita, amb un pes global aproximat d'entre el 30% i el 50%.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats de formació sobre el gènere literari, el context social i ideològic i la seva tradició	Aproximació genèrica i autònoma a la tradició literària, i activitats a desenvolupar	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Elaboració d'una guia bibliogràfica sobre un dels temes del programa, exposar-lo i discutir-lo a classe	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	30	1,2	1, 2, 16, 17
Elaborar un discurs sobre literatura comparada amb un rerefons llegendari	Avaluació amb orientació instrumental i bibliogràfica	20	0,8	1, 2

Bibliografía

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Aebischer, P., ed.: Le voyage de Charlemagne à Jérusalem et à Constantino-ple, Ginebra: Droz, 1965.

Alvar, Carlos y Manuel Alvar, eds.: Épica medieval española, Madrid: Cátedra, 1991.

Alvar, Carlos: El rey Arturo y su mundo. Diccionario de mitología artúrica, Madrid: Alianza Tres, 1991.

Badel, Pierre-Yves: ARhétorique et polémique dans les prologues de romans au Moyen Âge@, Littérature, 20 (1975),

Bajtin, Mijail: Esthétique et théorie du roman, Paris: Gallimard, 1978.

Bédier, J.: Les légendes épiques: recherches sur la formation des chan-sons de geste, 4 vols., Paris, 1908-1913 (segunda edición, 1914-1921; tercera, 1926-1929).

Boutet, Dominique: Charlemagne et Arthur, ou le roi imaginaire, Paris / Ginebra: Champion / Slatkine, 1992.

Chênerie, Marie-Luce: Le chevalier errant dans les romans arthuriens en vers des XIIe et XIIIe siècles, Ginebra: Droz, 1986.

Cirlot, Victoria: La novela artúrica. Orígenes de la ficción en la cultura europea, Barcelona: Montesinos, 1987.

Faral, Edmond: La légende arthurienne et le Graal. Études et documents, Paris: Champion, 1923, en numerosas reimpresiones.

García-Guijarro Ramos, Luis: Papado, cruzadas, órdenes militares. Siglos XI-XIII, Madrid: Cátedra, 1995.

Grousset, René: La epopeya de las cruzadas, Madrid: Palabra, 1996.

Lot, F.: Études sur les legendes épiques françaises, Paris: Champion, 1958.

Runciman, Steve: Historia de las cruzadas, Madrid: Alianza Universidad, 1973, 3 vols.

Segre, C., ed.: La Chanson de Roland, Ginebra: Droz, 1989².

Siciliano, I.: Les chansons de geste et l'épopée: mythes, histoire, poè-mes, Turín: Einaudi, 1968.